

जन्मिन् (von जन्मन्) m. Geschöpf, Mensch AK. 1, 1, 4, 8. PAÑKĀT. I, 119. II, 96.

जन्मेजय m. = जनमेजय BHĀG. P. im ÇKDR. Verz. d. Oxf. H. 94, b.

जन्मेश (जन्मन् + ईश) m. = जन्मप VARĀH. BRH. 13, 3.

1. ज्ञेय (von जन्) 1) adj. was erzeugt —, hervorgebracht wird P. 3, 4, 68. PAT. zu P. 3, 1, 97. VOP. 26, 7. H. an. 2, 361. MED. j. 24. fg. ज्ञेया-
नो जनकः कालः BHĀSHĀP. 44. जनकस्य स्वभावो हि ज्ञेयो तिष्ठति निश्चि-
तम् BRAHMAVAIV. P. im ÇKDR. H. 5. Häufig am Ende eines comp. ent-
springend —, hervorgehend aus: अग्निसेयोगं TARKASAṅG. 18. 23. ÇIC. 9,
35. BĀLAB. 8. BHĀSHĀP. 110. Sch. zu KĀP. 1, 19, 51. SĪH. D. 2, 2, 29, 11.
कर्मज्ञेयता VRDĀNTAS. (Allah.) No. 11. उष्टकारणज्ञेयत्व Sch. zu KĀP. 1,
80. — 2) adj. erzeugend; m. Vater H. an. MED. — 3) n. a) Körper: तु-
ष्टाय ज्ञेयं विमृज्जनादन्मं BHĀG. P. 1, 9, 31. — b) a portent, one occur-
ring at birth KSHĪRASV. zu AK. WILS. — Vgl. घञन्त्य.

2. ज्ञेय (von जन) 1) adj. a) gentilis, zum Stamm, Geschlecht u. s. w.
gehörig, von demselben herrührend, landsmännisch: ज्ञेयि ब्रह्म ज्ञेयं
ज्ञेयि सुष्ठुतिम् RV. 2, 37, 6. जनं जनं ज्ञेया नार्ति मन्यते विश्वा आ जैति
विश्वोऽं विशम् 10, 91, 2. ज्ञेयं भयमन्यज्ञेयं च ÇĀNKH. ÇR. 5, 13, 3. als Beiw.
Çiva's MBh. 13, 1170. — b) vulgaris, von den Leuten (von Fremden)
herrührend, denselben gehörig u. s. w.: पात्पतिर्ज्ञेयादंक्षो नो मित्रा
मित्रियादुत नं उहृष्येत् RV. 4, 55, 5. यया गावं इक्ष्णमन् । ज्ञेयासु उपे नो
गुरूम् 9, 49, 2. यः कामयेतोप मा ज्ञेया गावो नमयुर्विन्देते मे ज्ञेया गा राष्ट्रम्
PAÑKĀV. Br. 6, 10, 17, 1. SHĀṬV. Br. 1, 7. ज्ञेयमन्मद्यात् TBR. 1, 3, 10, 6. —
2) m. a) (eig. Landsmann) Begleiter des Bräutigams, Brautführer AK.
2, 7, 57. H. 517. an. 2, 361 (जामातृवत्सले, नवोढानुचरादिषु). MED. j. 23.
fg. (वर्गिगधे, नवोढाज्ञातिभृतयोः). क श्रांसं ज्ञेयाः के वराः AV. 11, 8,
1. स्रज्ञं कृषानो ज्ञेयो न शुभ्रो RV. 4, 38, 6. ज्ञेयार्थमन्नं दुपदेन राज्ञा विवा-
कृतेतोहृषसंस्कृतं च MBh. 1, 7203. ज्ञेयाश्चासन्सुरास्तदा 3, 11053 (S. 571).
— b) der gemeine Mann: अर्धर्षु, राज्ञ्य, वैश्य, ज्ञेय TBR. 4, 7, 9, 7. य एवं
विद्वानपि ज्ञेयेषु भवति TS. 6, 1, 9, 6. GOBH. 2, 1, 12. — 3) f. या gaṇa
उत्करादि zu P. 4, 2, 90. a) Brautführerin P. 4, 4, 82. RAGH. 6, 30. = जामा-
तुर्वयस्या P., Sch. = मातृसखी, मातृवयस्या H. an. MED. — b) Freude H.
an. ÇABDAR. bei WILS. — 4) n. a) Leute; Gemeinde, Volksstamm: अन्तर्क्षम
श्यसे विद्वा जन्मोभया कवे । हृते ज्ञेयेव मित्र्यः RV. 2, 6, 7. 39, 1. श्रा-
ञ्चित्सन्भयतामस्य शत्रुर्न्यस्यै द्युम्ना ज्ञेया नमत्ताम् 10, 42, 6. यदा कृषोष्यो-
षधीर्यदा वर्षसि भद्रया यदा ज्ञेयमवीवृधः (mit abweichendem Accent)
AV. 13, 4, 43. feindliche Geschlechter oder Haufen: सपत्न्या वै द्विषतो धा-
तृव्या ज्ञेयानि AIT. Br. 8, 26. ज्ञेय = जन KĀÇ. zu P. 5, 4, 30. — b) feind-
liches Zusammenstossen von Menschen, Kampf, Schlacht UṆ. 4, 112
(oxyt.). AK. 2, 8, 2, 72. TRIK. 3, 3, 312. H. 796. H. an. MED. कृत्वा कुत्रन्म-
ह्नाज्ञेये MBh. 5, 3195. तत्र ज्ञेयं रघोर्धरं पार्वतीपैर्गणैरभूत् RAGH. 4, 77.
DAÇAK. 3, 16. 4, 11. 96, 3. — c) Marktplatz (Tummelplatz von Menschen)
TRIK. 2, 1, 20. 3, 3, 312. H. an. MED. (lies कृदे st. क्रदे). — d) das Gerede
der Leute, Geklatsch P. 4, 4, 97 (ohne Angabe des Geschlechts, nach
dem Sch. m.). AK. 3, 4, 24, 161. 24, 81. H. an. MED. — Vgl. प्रतिज्ञेय,
विद्यञ्.

ज्ञेयीय adj. von ज्ञेया gaṇa उत्करादि zu P. 4, 2, 90. Oder ist etwa
nach P. 6, 4, 150 ज्ञेयीय zu bilden?

ज्ञेयुः (von जन्) m. 1) Geburt (?): अमृताया द्वितीयो ऽयं ज्ञेयुर्हि मम सर्व-
था HARIV. 7092. — 2) Geschöpf UṆ. 3, 20. AK. 1, 1, 4, 8. H. 1366. an.
2, 362. MED. j. 26. — 3) Feuer H. an. MED. — 4) Bein. Brahman's
diess. — 5) N. pr. eines der 7 Weisen im 4ten Manvantara HARIV.
426 (जङ्गु LANGL.).

जप्, जपति DHĀTUP. 11, 3. जज्ञाप; जप्त्वा und जपित्वा, जप्त und जपित
VOP. 26, 103. 104. 1) halblaut —, flisternd hersagen, hermurmeln (Ge-
bete): क्वात्जपम्, उपांशु AIT. Br. 2, 38. अग्निमीक्षमाणो जपति ÇAT. Br. 1,
5, 4, 26. 2, 4, 2, 22. ऋचम्, यजुः 1, 7, 4, 20. 21. 13, 8, 4, 7. 9, 2, 2, 1. LĪTJ. 1,
7, 5, 10, 4. KĀTJ. ÇR. 2, 3, 29. 6, 13. 3, 4, 16. KAUC. 42. M. 2, 78. 101. 102.
181 u. s. w. MBh. 1, 2777. 3, 1733. 14450. 14, 2244. R. 1, 23, 3. 20. SUÇR.
1, 111, 11. VID. 84. BHĀG. P. 3, 14, 31. कृरिति जपति सकामम् Git. 4, 16.
जपतो वरः unter den stillen Betern MBh. 12, 9339. med.: जपेर्न ÇĀNKH.
ÇR. 3, 6, 4. जपते MBh. 3, 10905. 13, 750. जपितुम् 12, 7336. जप्त्वा M. 11,
249. 250. 256. R. 1, 2, 10. जपित्वा M. 11, 194. 251. 259. VET. 18, 6. जप्त
MBh. 5, 7047. NAISH. 11, 26. जपित MBh. 12, 7248. — 2) beflistern, mit
halblauter Stimme besprechen: श्रापो हि ष्टा तिसृभिर्कृष्यवर्षोति च-
तसृभिर्जप्तम् । कार्यासिकं वस्त्रयुगं बिभृयात्सतो नराधिपतिः ॥ VARĀH.
BRH. S. 47, 72. — 3) halblaut ein Gebet an Jmd (acc.) richten: जपते ज-
प्यते चैव (शिवः) MBh. 13, 750. — 4) halblaut Jmd anrufen, nennen,
mit dem acc.: मामेव ते ऽभिध्यायते जपते मां च नित्यशः BHAV. P. in
Verz. d. Oxf. H. 33, a, 19. यदि रचितधिषं माविद्यलेको ऽपविद्धं जपति न
गणये तत् BHĀG. P. 4, 7, 29. — intens. जज्ञप्यते, जज्ञपोति P. 7, 4, 86.
VOP. 20, 8. शनैरितेरो जज्ञप्यमान इवावाक् ÇAT. Br. 11, 5, 5, 10. Nach P.
3, 1, 24 und VOP. 20, 2 einen Tadel einschliessend. — Vgl. जल्प.

— अनु nachher murmelnd hersagen: मन्त्रम् ÇĀNKH. ÇR. 3, 20, 17. 18.
LĪTJ. 1, 10, 7. BHĀG. P. 5, 18, 29. ऋचः LĪTJ. 9, 10, 7.

— अग्नि beflistern, besprechen: श्रापधीम् — चकार रत्तो कौशल्या म-
न्त्रैरभिज्ञाप च R. 2, 23, 36.

— आ hineinflistern: दक्षिणे कर्णे ÇAT. Br. 4, 5, 8, 10. 13, 4, 2, 15.

— उप 1) Jmd zuraunen: श्रात्रमूले चापजेपूर्वदेनैः R. 1, 9, 38. नत्तारं कु-
रुराजस्तु शनैः कर्णमुपाजपत् MBh. 4, 2216. — 2) Jmd durch Zufliste-
rungen auf seine Seite bringen: उपजप्यानुपजपेत् M. 7, 197. MBh. 12,
2633. DAÇAK. 193, 12. उपजप्त HARIV. 4221. R. 6, 89, 10. PRAB. 33, 9. —
Vgl. उपजप्य, उपज्ञाप fg.

— परि beflistern, besprechen: कृविष्यमन्नं प्रथमं परिजपितं भुञ्जीत
GOBH. 2, 3, 16. 4, 5, 16. ऋग्भिरेताभिः । परिजप्तं वैजयिकं नवं विदध्यादल्-
कारम् ॥ VARĀH. BRH. S. 47, 74.

— प्र herflistern: गापत्रीम् MBh. 3, 13432. RUDRĀJĀM. in Verz. d. Oxf.
H. 88, a.

— प्रति erwidern flistern: प्रतिजपत्योमित्युच्चैः GOBH. 1, 3, 21.

— सम् ausplaudern, weiter erzählen: न च संदर्शने किञ्चित्प्रवृत्तमपि सं-
जपेत् MBh. 4, 111. mittheilen: प्रतिकूलं न संजपेत् MĀRK. P. 34, 33.

जप (von जप्) 1) adj. flisternd, raunend; s. जपता, कर्णजप, कुजप. —
2) m. parox. ÇAT. Br. oxyt. gaṇa उत्करादि zu P. 6, 4, 160. das flisternde
Aufsagen eines Gebetes, Liedes u. s. w.; ein auf diese Weise hergesagtes
Gebet P. 3, 3, 61. AK. 2, 7, 46. H. 842. क्वात् AIT. Br. 2, 38. NIB. 7, 31.
ÇAT. Br. 2, 4, 4, 9. ÇĀNKH. ÇR. 1, 1, 18. 38. 9, 25, 2. देवस्य वेति पुरस्ताजपः